

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A KISPOLGÁRI SZÖVETSÉG ALAKULÓ GYÜLESE elé írónak e sorok. Örömmel üdvözljük a kezdenyvezést, mely nem pártokra akarja bomlasztani a polgárságot, hanem a vával olyan szervezetbe tömöríteni, mely politikai pártkeretek tiszteletben tartásával lakosság különleges helyi érdekeit esz hivatott képviselni. A köteleesség-eljesítéssel jogok is járnak. Ezeket a okokat a polgárság a legtöbb esetben, na elméletben gyakorolhatta is, nem udta érvényesíteni. Nem tudja akkor es ugy érvényesíteni, amikor és aho- gyan kellett volna. Egész légiója a ontos kereskedelmi, ipari, jóléti és zociális kérdéseknek vár megoldásra es a megievő egyes szaktestületek mel- ett csak előnyös lehet a városi élet szempontjából, ha általános polgári nézőszögből is kialakul egy egységes vélemény, mely ezen ügyek intézésénél ügyelembe kell hogy jöjjön. Az eszme egészséges és ha azok, akik a kezde- nényezés élén állanak, öntudatosan es erélyesen távol tudnak tartani az alakuló szövetségtől minden olyan mo- mentumot, ami széthúzásra vezet, a város helyi életében nagy szerepre te- het még hivatott.

AZ ADÓFIZETÉS nem tartozik a tellemes állampolgári köteleességek közé. Különösen nem akkor, ha az egyes társadalmi osztályok között az adófizetés terén aránytalanságok mu- latkoznak. Már pedig ilyen arányta- lanságok vannak. Nemcsak a kereske- dők és őstermelők között, amire a ke- reskedelmi és iparkamara tegnap gyűlésén mutattak rá, hanem egyéb foglalkozási ágaknál is. Bizonyos azon- ban, hogy ezen aránytalanságok mel- lett rendkívül súlyos teher és nagy igazságtalanság a fényüzési és különö- sen a forgalmi adó. A fényüzési adót olyan cikkek után is fizetni kell, ame- lyek a mindennapi használat szükse- ges tárgyai, a forgalmi adó pedig a legmértánytalanabb, miután a köz- süségügyi cikkek árait hajtja fel. Ez pedig természetesen a fogyasztó- közönség vállára nehezedik. Nem a kereskedelem és nemcsak a kereskedők, hanem a nagyközönség érdekében való ennek az igaztalan adónemnek az eltörzése és ezért a kamara akciója mellé sorakozik minden lakósa ennek az országnak. A drágaság elleni kü- zelemben ez volna az első célravezető lépés.

A csucsai és a liberális paktum — A magyar-liberális egyezmény külpolitikai vonatkozásai —

Irta: Grefsorean Kornél dr.

Temesvár, február 27.

Ha a Magyar Pártnak a liberális kormánnyal kötött paktumát tisztán helypolitikai szempontból itéljük meg, ugy kétségtelen, hogy ezt az akciót senki sem helyeselheti. Az okokra nyíltan rá lehet mutatni. Először is hiba volt egy olyan párttal tárgyalni, amely uralmának alkonyához közele- dik. Mivel ilyen esetben a kormány csak közigazgatási előnyöket biztosít- hat, azonban politikaiakat nem. A Magyar Párt ugyanis ugyanazt a hi- bát követte el, mint annak idején a Kausch-frakció. Mert hiszen kétségtelen, hogy paktumot csakis olyan párttal köthetnek, amelyik előbb-utóbb kormányra jut, tekintve, hogy csak ez biztosíthat politikai előnyöket: meg- felelő számú képviselőket és szenáto- rokat. Ami utóvégre is első és

legfőbb követelménye egy pártnak. Hiszen ilyen politikai garanciák nélkül minden egyéb ígér- tafrangolt sem ér. Másodszor hejytel- len volt a paktum, mert csak rövid életű lehet. Hogy ugy mondjam: egy bizonyos célra, adott esetre kötöttet meg. Értem ezalatt a községi választá- sásokat. Már pedig kisebbségi szem- pontból itélve meg a dolgot, egy ilyen eljárás magának a kisebbségi kérdés- nek a lefokozását jelenti. Mert ami adott esetekben lehetséges, tisztán pártpolitikai érdekből, nem okvetlen alkalmas akkor is, ha nemzeti, faji, vagy felekezeti kérdések kapcsolódnak bele az egységes problémába. Harmad- szor: hátránya ennek a lépésnek, hogy a Magyar Párt szembehelyezkedett az egész román ellenzékkel és

faképnél hagyta a gyulafehérvári pontokat, mint a csucsai paktumot.

Ezen évi kifogásaim mellett hely- telenitem a paktum egyes pontjait is. Ugyanis az a nézetem, hogy a kisebbségi kérdés par excellence a demokrá- cia ügye. Nem mintha a kisebbségek okvetlenül demokratikusok lennének, hanem mert a kérdés csakis a demo- krácia segítségével oldható meg. Ezt a két dolgot nagyon sokszor össze szokták téveszteni. Eő példa rá a temesvári szakszervezeteknek a német nemzeti katolikus párttal kötött szövete- sége. Eppen ezért ugy vélem, hogy a

kisebbségeknek, ha a nyilvánosság porondjára lépnek, benső lelki tago- zottságukat el kellene lepézni, hogy annál kifogástalanabban védhessék meg a demokrácia elveit. Ezt a szem- pontot a magyar

paktum mellőzte, amikor például az aradi kulturpalotát kizárólag a magyarság részére köve- telte. Hogy-hogy? Hát van román, német, magyar, kínai kultúra? Eled- dig ugy tudtam, hogy csak általános, emberi kultúra van sajátos nemzeti zamattal színezve. De antidemokrati- kus a telepések ügyének a beállításá is ugy, ahogyan történt. Nem lenne helyesebb, méltányosabb és igazságo- sabb, a telepések gazdasági helyzetét az őket környező román parasztság helyzetével egyensúlyozni, nehogy gyű- töletet, egyenlenséget és ellenséges- kedést szítsanak? Avagy helyesebb tartja a Magyar Párt és keresztü- vihetőknek, vagy tartósnak azt a meg- oldást, hogy míg a telepés községben élő román parasztnak 2-10 hold ter- jedelmű birtoka van, a magyar pa- rasztnak 30 hold maradjon? Hát

melyik román párt merné ezt megvalósítani, ha tisztessé- gesen és becsületesen akarja a kérdést megoldani?

Miután azonban a magyar-liberális paktumnak külpolitikai háttére van, némileg más elbírálás alá is esik. Két- ségtelen, hogy a frankhamisítás és a temesvári konferencia siettetta a Ma- gyar Párt elhatározását, de a háttér- ben egy sokkal súlyosabb probléma rejtőzik, amiért is helytelen a paktum- ügyet ugy beállítani, mintha ezt Bu- dapest forszírozta volna.

Utóvégre is nem tételezhető fel Ugron Istvánról, hogy kitegye ma- gát egy hazaárulási pernek, mert hi- szen ha a magyar-liberális paktum a frankhamisítás befolyása alatt jött vo- na létre, a Magyar Párt okvetlenül ugy szerepelne, mintha irredenta törekvé- seknek a szolgálatába szegődött volna. És miután tudott dolog, hogy a ro- mán diplomácia sem tegnapi gyerek, evidens, hogy egy ifyefajta — le- gyünk szókimondók — hazaárulás nem kerülte volna el a figyelmét. De az sem felel meg a valóságnak,

hogy a liberális kormány, bár tudó- másul birt a Magyar Párt viselkedés- ről, a választási eredményre való te- kintettel szemet hunyt ez őt a két- ségtelen irredenta manőver előtt. Igy hát egészen más, távofekvő okokban kell magyarázatát keresni ennek a furcsa paktálásnak, amely egyrészt a liberálisok sovinizta

elveinek feladását jelenti, másrészt a Magyar Párt lepezettlen sovinizmusát árulta el. Ez az ok Németországnak a Népszö- vetségbe való belépésében keresendő.

Európa új elhelyezkedés előtt áll. Az egyik oldalon Anglia, Németország, Ausztria, Magyarország. A másikon Franciaország, Jugoszlávia, a Cseh- szlovák köztársaság és last not least: Oroszország. Szóval: egy germán—angolszás szövetség és egy túnyomórészben szláv szövetség. Ugyan szó van egy latin szövetség- ről is.) Romániát, Lengyelországot és Bulgáriát nem említettem, mert hi- szen ugy látom, hogy

ez a három állam aligha lesz azon az oldalon, ahol Oroszország van. És ha valaki figyelmeztet, kísérté Grigore Jon urnak, a Temesvarer Zeitungban a temesvári konferenciáról írott ala- pos cikkeit, azokból áthatta, a nagy kockajátékot.

A csucsai paktum? Immár nem te- tezik. Kevesen ismerték a tartalmát. Egyet elárulhatok: sokkal, de sokkal kevesebb volt benne, mint a gyula- fehérvári határozatokban, a magyar- liberális paktumban és a nemzeti pártnak a svábokkal kötött egyezmé- nyében. De egy óriási előnye volt: hogy a román néppárt becsületesen keresztü vitte volna mindazt, amire vállalkozott és hogy módjában is lett volna megvalósítani azt, amit megígért. És végül a csucsai paktum nem volt választási paktum, nem volt kortesfogás, nem ígérgetése olyanoknak, akik tudják előre is, hogy nem lesz módjukban ígéreiteket beváltani, hanem egy kor- mányprogram volt. Ha a magyarsá- gnak nem kellett, nem mi fogjuk egy pár hét múlva megsírni.

Közzük a volt temesvári főpolgár- mesternek ezt a cikkét, melynek nem minden részével azonosítjuk magun- kat, mert fontosnak tartjuk az ellen- vélemények megismertetését is, miután azok hivatottak hozzájárulni az esz- mék tisztázásához.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2.19.5, Párisban 11.05.

Temesvári magánforgalom február 26-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 235.5, angol font 1125.5, francia frank 8.56, svájci frank 45.60, lira 9.54, sokol 7.01, dinár 4.19, magyar korona 298, osztrák silling 33.30, márka 56.40.

FROMMMER Cipőgyár Részv. Társ.

Detail lerakat: Józsefváros, Str. Bratianu (Uri-utca) 16, Korona-szálló mellett.

Páronkénti eladás a gyárhelyiségben is.

Gyár: Belváros, Lenau-tér 2 vársáncokban.

Olcsó cipő!

Leltári eladás!

Gyári árak!

Eldőlt a harc

a kávések és kenyereslányok között

Temesvár, február 27.

A kenyereslányok és kávések háborúja még mindig tart. Eltekintve attól, hogy egyik-másik kávéházban a kenyereslányok lemondtak arról, hogy október elsejétől visszamenőleg ragaszkodnak az általuk követelt bér-differenciához, a nagyobb kávéházakban megmaradtak eredeti álláspontjuk mellett. Viszont a kávések sem hajlandók az engedékenységre és elhárították, hogy inkább elbocsátják a kenyereslányokat. A Palace-kávéház ezt már meg is tette, a Lloyd-kávéházból pedig — hacsak közben nem jön valami — ma fognak kilépni a fehérköpenyes és a süteményes tálcát karjukon ügyesen egyensúlyozó leányok.

Mint értesülünk, az iparhatóság ma hozta meg a kenyereslányoknak a kávések ellen beadott keresetében a döntést és az októberig visszamenő bérkövetelést elutasította. A megindokolás az, hogy eddig a bér-differenciát még egyszer sem kérték, azonkívül a legtöbb kenyereslány október óta állott munkába és jelenlegi járandósága kölcsönös megegyezéssel lett megállapítva.

Vámkieljárás Lugoson

a temesvári és aradi vámhivatalok tehermentesítésére

Temesvár, február 27.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnap igazgató választmányi ülést tartott, amelyen a tagok majdnem teljes számban jelennek meg. Oprea János elnök megnyitó beszédében üdvözölte a tagokat és rámutatott arra, hogy az igazgató választmány immár a kamara új palotájának díszes nagytermében tartja üléseit. Meleg szavakkal parentálta el Löffler Adolf igazgató választmányi tagot és eseteltes kiváló közigazgatási tevékenységét. Az elnök javaslatára Löffler Adolf helyére a választmány Löffler Bélát kooptálta.

A választmány ezután Lendvai Jenő vezetőtitkár jelentése kapcsán megalakította a pénzügyi, közlekedési, adóügyi, oktatási, szociálpolitikai, jogügyi és a hiteltudósítói bizottságokat. Levelezőtagokul megválasztották Faur Livius ipari főfelügyelőt és Niculescu vámfelügyelőt. A kamara hozzájárult ahhoz, hogy az egyes cégek szolgálatában huzamosabb időt eltöltött tisztviselőket oklevéllel tüntessenek ki. Jelenleg Schönborn Béla, az orsovai Scheinberger Hugó cég könyvelője, valamint a toplici Schramm, Hüttl és Schmidt gyár tisztviselői: Baltez Henrik és Leitner Alajos, akik cégüknél már huszonöt év óta vannak állásban, vannak ilyen kitüntetésre felterjesztve. Ezután elfogadta a választmány Baltescu János dr. alelnök jelentése után a kamara tisztviselői karának szolgálati és fegyelmi szabályzatát és hozzájárult ahhoz, hogy a pénzügyminiszternél intervenál egy lugosi vámelekszopozitúra felállítására ügyében, amely tehermentesítendő a temesvári és aradi vámhivatalok munkáját. Taran Constantin kérte, hogy az új hivatalhoz ne vegyék el a Temesvárott már kipróbált munkaerőket. Az indítványok során Nobel Mór orsovai tag az orsovai kereskedők panaszát terjesztette elő. Kérte, hadd hozza a kamara oda, hogy Orsova telefonösszeköttetést kapjon a fővárossal, tegyék a szomszédos Tékiával a forgalmat szabaddá és, hogy Orsova ne a krajovai, hanem a temesvári vasútigazgatóságához tartozzék. Oprea elnök megígérte, hogy a kamara magáévá teszi az orsovai panaszokat és illetékes helyeken azokat előterjeszti. Baruch Izidor ajánlatára a választmány nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy a nagyterem részére megfesteti Oprea János arcképét.

Uj választás lesz Nagyváradon

A liberális-magyar petíció értelmében megsemmisítették a községi választást

Nagyvárad, február 27.

Tegnap délután a megyei prefekturára távirat érkezett Bukarestből, hogy a belügyminisztérium helyt adott a liberális párt petíciós kérvényének és Nagyváradon új községi választást rendelt el. A választás időpontját még nem állapították meg, de a fennálló rendelkezések értelmében az új választást nyolc napon belül kell megtartani. Kétségtelennek látszik, hogy Nagyváradon a második választás során a liberális-magyar lista fog győztesként kikerülni. Petíciós kérvényeket nyújtottak be ezenkívül a nagyobb városok közül Kolozsvárról, Nagyszombatól, Brassóból, Temesvárról a liberális blokk részéről, Marosvásárhelyről pedig az ellenzék részéről. Az utóbbi öt felszólalási kérvény jelenleg a belügyminiszter előtt fekszik, döntés még nem történt, de valószínű, hogy még ma határoz a miniszter a petíciók ügyében.

Erélyes akciót indítanak

a fényüzési és forgalmi adó eltörlése érdekében

Temesvár, február 27.

Kun Richárd, a temesvári Kereskedők Egyesületének elnöke a kereskedelmi és iparkamara tegnap lefolyt ülésén figyelemreméltó felszólalásban foglalkozott a napirenden lévő fényüzési és forgalmi adóval, valamint az árdragítási törvénnyel. Többek között ezeket mondta:

— Az adózás kérdése ma olyan általános érdekű, hogy az minden tekintetben kettőzött figyelmet érdemel különösen a kereskedelem és az ipar részéről. Ami az adózásban a legsebélmesebb, az abban nyilvánul meg, hogy a fényüzési és forgalmi adó mellett, amelyeknek terhét kizárólag a kis- és nagykereskedelem, valamint a kis- és nagyipar viseli, ugyanezen társadalmi osztályok fizetik az egyenes és nem egyenes adók óriási hányadát. Mert amíg az ipari és kereskedelmi osztályok ezeregyszáz millió adóval vannak megterhelve az állami költségvetésben, addig a mezőgazdasági osztályok pusztán négyszázhatvan millió lei adót fizetnek.

— Adózás terén a legelső és legfontosabb teendő, hogy az egyes termelői osztályok között összhangot kell teremteni, mert az adózás javarészt két termelői osztályra válik hátrítani nem lehet. Ujabb terhet jelent a pénzügyi kormány az a rendelet is, hogy a fényüzési adót az importőr és a belföldön a gyáros köteles azonnal részint a pénzügyigazgatóságon egy tételben lefizetni. A mai súlyos pénzügyi helyzetben ez

olyan teher a kereskedőnek és iparosnak, amit képtelen teljesíteni. Honnan vegye elő a gyáros és importőr ezt a hónapokig is holtan heverő tőkét? A kormány gondoskodjék, hogy az eltörlendő fényüzési és forgalmi adót pótolja olyan adónemmel, amelynek terhét minden társadalmi osztály egyformán érzi.

— Ami az árdragítási törvényt illeti, az már elavult és nem kell. Nem kell, mert az a háború teremtette szükséges rossz volt. De ha árdragításról lehet szó, abban az állam maga az előjáró, mert ezideig mindennek háromszor-négyszer felszította az árát. Végül a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A temesvári kereskedelmi és iparkamara indítson országos mozgalmat, hogy a fényüzési és forgalmi adót a kormány törölje el. Abban az esetben, ha nem volna keresztülvihető, ugyancsak csatlakozzanak a kamarák Cherkéz István dr. bukaresti kamarai elnök ama indítványához, hogy a legújabb rendelkezés szerint fizetendő ezen két adónem kifizetésére három havi hitel adassék. Az árdragítási törvényt, amelyre szükség nincs és csak béklyóba köti a tisztességes és szabadság után vágyó kereskedelmet, azonnal hatályon kívül kell helyezni. Az ország kereskedelmi kamaráinak kötelessége, hogy a kereskedelem szabadságát és az ipar fejlődését előmozdítsák és támogassák.

Több hozzászólás után a határozati javaslatot elfogadták.

Próbavágatással lesz szállították

a temesvári husárákat március hónapra

Temesvár, február 27.

A temesvári ármegállapító bizottság rendkívül élénk lefolyású ülésben foglalkozott a március hónapra érvényes mákszimális árakkal. Ezután a hatóság ismét arra az álláspontra helyezkedett, hogy a közszükségleti cikkek árai feltétlenül arányban álljanak a piacon kialakult kínálattal és ezért ott, ahol indokoltnak látta, a jelenleg érvényben levő árakat leszállította. A mészárosok és hentések három küldöttel jelentek meg az ármegállapító bizottság ülésén. Oláriu, Dulácska és Brück képviselték a mészárosok érdekeit és

egyesült erővel

azt kérték, hogy a hatóság az összes husneműek árát emelje fel. A városi hatóság képviselői a tárgyilagos és tényleges helyzet álláspontjára támaszkodva, figyelembe vették a mai

piaci árakat, valamint a beszerzési lehetőségeket és azt a javaslatot tették, hogy a marhahus árát kilónként két leiel szállítsák le, vagyis 34 lei helyett 32, illetve 30 legyen az ár, míg a sertéshusnál 40 és 38 leiben mákszimálják a hatósági árakat, vagyis szintén két leiel olcsóbban. A bárányhus 60 és 50 leiről 40 és 35 leire szállítandó le.

A mészárosok természetesen nem voltak hajlandók a leszállítást elfogadni és formális szóharc fejlődött ki a két álláspont védői között. Georgevici Lucian dr. főpolgármester végül is úgy oldotta meg a vitát, hogy

próbavágatást

rendelt el. Hadd döntse el a gyakorlat és a tényleges eredmény, hogy kinek van igaza. Bizottságot is alakítottak nyomban, amely a próba-

vágatást eszközölte. Ennek a bizottságnak tagjai lettek Heim Ernő tanácsnok, Nagel Aurél dr. közbiztonsági igazgató, Pacurariu Emil gazdasági referens, Vulpe, a tanonciskola igazgatója és Somogyi Károly, a vendéglősök ipartársulatának elnöke.

A bizottság tagjai még tegnap reggel kimentek a heti állatvásárra, ahol a próbavágatás céljaira Brück két ökröt vett 28.000 leiert, Pacurariu és Olariu pedig két sertést 35 lei kilónkénti élő-súlyban. A vétel után a közbiztonsági nyomban megejtették a próbavágást. A hus árának kalkulálását úgy eszközölték, hogy vágott állapotban minden kiló után négy leit számítottak költség és haszon címén. Ilyformán az eredmény a következő volt: az első osztály, ugynevezett luksuszmarhahus, amilyent Temesvárott csak ritkán vágunk, 34 leibe jön kilónként, a sültnek és paprikásnak való marhahus 30 leibe, a leveshus pedig 28 leibe számítódik. A próbavágás tehát azt eredményezte, hogy az árak

még olcsóbban

is alakulhatnak, mint a hatóság részéről javasolt árak. A sertéshusnál négy lei költség és haszon beszámításával a rövid karaj 40 leibe, a többi rész 38 leibe, a zsír pedig 60 leibe jön a próbavágatás szerint kilónként. A gyakorlat tehát igazolta a városi hatóság álláspontját és ezért a városi tanács ennek megfelelően állapította meg, illetve szállította le a husneműek árát március hónapra.

Miniszteri intézkedés következtében a kukoricaliszt árát ab malom 555 leiben, kicsinyben való árusításnál pedig 650 leiben mákszimálták. A kenyér és liszt ára egyébként nem változott. A tej ára valamivel olcsóbb lesz, a paszterizált tej 950 lei helyett 9, a nyers tej, házhoz szállítva pedig 650 lei helyett 6 leibe fog kerülni. A bérkocsisok viteldijait átlag tíz százalékkal

felemelte

a bizottság. Tavaly február óta nem kaptak a bérkocsisok emelést, de elvárjuk a közönség nevében, hogy a követelésben legelőször agresszív bérkocsisok ezental nem fogják a közönséget sarcolni. Udvariasabb tónust és a tarifa tisztességes betartását követeljük a bérkocsisok részéről.

Jó utakon

fogunk közlekedni Temes megyében

Temesvár, február 27.

A belügyminiszter jóváhagyta Temes-Torontál megye idei költségvetését. A bevételi és kiadási tételeknek a megerősítése olyan formában történt, ahogyan azt a megyei főszámvevői hivatal felterjesztette és azon a minisztérium változtatást nem eszközölt. A személyi kiadásoknál már ott szerepel a negyven százalékos fizetésemelés az összes szolgálati ágakban. A költségvetésben bentfoglalódnak a megyéhez csatolt intézmények, kórházak, egészségügyi hivatal, mértékeltelítő hivatalok kiadásai is. Ezek részére a megye az államtól meghatározott összegű támogatást kap.

A végleges megyei költségvetést a miniszter 36.500.000 leiben hagyta jóvá. A kiadásoknál nagyobb tételek gyanánt szerepelnek: kulturális célokra 3 millió, a megyei utak fenntartására 6 millió, a Temesvárott építendő új kórház részére szubvenció címén egy millió, a temesvári szegényház részére félmillió, a Temesvárott létesítendő görög keleti püspökség és az egyházi intézmények számára 1 millió, a személyi kiadások a redukált tisztviselői létszám mellett 5 milliót tesznek ki. A községekben a főszolgabírákat és jegyzőket a törvény értelmében már az állam fizeti. A kiadások fedezésére a bevételek a következők: állami adók utáni pótlék 20 millió, a csatolt hivatalok és intézmények támogatása 8 millió és körülbelül 75 millió a maradvány az elmúlt évről.

Megérkeztek **A. Gagniere & Co. Ltd. London**

világhírű férfiszövetkülönlegességei

NIKOLITS & SCHUTZ

egyedárusítónál, **Timișoara**, Takarékpénztár-utca, Agrár-palota. Telef. 18-42

Látogatás a halál várótermében

Olcsón meghalni

csak Temesvárott lehet

Temesvár, február 27.

Est a szegényházban. — A nyolcvankétéves fiatalember. — Aki végigszolgált az összes temesvári püspököket. — A világosi fegyverletétel tanuja. — „Ich bin eine geborene Buxbaum“. — Szomorú típusok. —

Temesvár, február 27.

I. szoba

A lámpa világossága halványan reszket az ágyban pihenő alakokon. Fénye gyengébb a kályha paraszánál, mely körül némán elmerülve virraszt még mindig egy kis csoport. Arcuk barázdáin a kor, a betegség és a nyomor hármasszögével. Ok már aludni sem tudnak. Az utolsó állomásra értek! Most ülnek a halál félhomályos várótermében felneszelve, ha pattan a butor, lesve az orvos lépteit, ki sajnos csak éjszaka keresheti fel őket, hűséges s odaadó betegeit, mert kora hajnaltól késő estig a városban birkózik vonakodókkal, tépelődőkkel, kámforos karjait lefejtő makacsokkal. Pedig páratlan mester a jó öreg házi orvos; nem tanácsol, nem operál, receptet sem ír, csak ráteszi kezét a paciens szívére, azonnal megáll minden fájás. Aztán megérinti még a beteg homlokát, kismítva a szenvedések ráncát, s távozikhalkan, nesztelenül, köszönetet sem várva a környezettől, nagy tudományához illő szerénységgel.

II. szoba

Barátságos, szinte vidám, intellektuel szobának nevezhetnénk. A társaság lelke Probst Albin, a nyolcvankét éves világtató. Virgóc és nagyszakállú mint egy hegyi manó. Csevegése világos, oktató és mulatságos egyszerre. A gyakorlott előadó lendületével beszél s azonnal münchenhausen színeket tündököltet, ha kissé szürkül a valóság képe. Kairoban idegenvezető, majd Lord Hastings és Berger tanár expedíciójában volt kavasz, azaz szolgál, a Niluson fölfelé, a hatvanas évek végén. Ő még látta a dahomei császár pálmákból s cukornádból épített kastélyát. Volt Olaszországban, Madridban is a nagy földrendes idején, de hogy tulajdonképpen mit csinált ott, azt nem tartotta fontosnak részletezni. Későbbi élet folyása is hihetetlenül érdekes. A Rózsa Sándor-kutatás számára új ismeretlen forrásokkal szolgálhat. Tőle hallottam például a meglepő tény, hogy Rózsa Sándor igen gyakran járt Temesvárot s itt huszonnégy lakást tartott. Elárulta azt is, hogy egy ideig alkalmazásban volt a rablóvezérnél s kitűnő szolgálatai elismerésül két szép lovat kapott tőle. Nagy meglepődésem roppant tetszett neki s vidáman csillogó színekkel legyintett „Mann nimmt es nicht so genau“. Isten éltesse sokáig ezt a nyolcvankét éves fiatalembert, kiben ilyen gyönyörűen keveredik a képzelet a valósággal.

Mester István volt püspöki táblai terítő, már sokkal óvatosabb, rezerváltabb, diplomatikusabb. Hoz-

szu ideig volt főpapi szolgálatban, vigyáz, hogy ne legyen esetleg „divulgatio“ a dologból, mint az egyház mondja. Az összes püspököket végigszolgált, Bonnától Glattfeldéig. Bonnáz kedvence: nagy házat tartott s volt olyan négy almásszürkéje, hogy hét vármegeyében nem akadt párja. Dessewffy ritkán tartózkodott otthon, a fürdőket járta. Csernochot, Glattfeldert mindenki ismerte, nem volt mondanivalója róluk... Hát mi minden jót adtak mégis egy olyan püspöki díszében?... Habozott, de aztán mégis megadta a felvilágosítást. Hát volt ott kérem, leves, husospite, őz vagy vaddisznó szafittal, azután pulykapecsenye, tészta és pezsgő tokai borral. Régen volt az kérem, tette még hozzá csüggedt kézmozdulattal, mintha csak mondaná, hogy nem vállalhatja a teljes felelősséget a menüért sem.

— Ki van még itt érdekes multu ember? kérdezném a kisasszonytól, de már ott áll előttem és meghajlik mély ceremóniával egy vékony kis emberke és kezét szívére téve így szól: Ritter Miklós színész vagyok, 76 éves, a Nemzeti Színházban játszottam gróf Radnotfáy idejében, mikor Csepregy Gábor volt a titkár.

— És milyen szerepeket játszott? — Hébernyelvűeket!

— Hogyan? Hát a Nemzeti Színházban magyarul beszéltek mindig.

— Én kérem, a vicces hébert beszéltem, komikus voltam. Ismertem Eisler Fannit és Campinit is, unokáim is művészek, ők cirkuszban játszanak.

— Nagyszerű színben van, szép hogy még mindig szereti a művészetet. — Igen kérem, én szeretem mindhalálig, még most is segíték néha unokáimnak.

Az egyik ágyon egy hallgatag aggastyán ül: a kilencvennégy éves meztéri Lovas Ádám, negyvennyolcas honvéd. Halkan beszél, szemei már fátyolosak.

— Bennél szolgáltam. Hamis világ volt már akkor is. Ejszaka verbuváltak, dobba, énekszóval.

Gyere pajtás katonának, jobb dolgod lesz, mint apádnak, se nem kapsz, se nem kaszál, mégis jobban élsz, mint edesapád.

— Világos után vagy 60.000-en jöttünk Vingán által Mehalába, ott volt a Lager. Még ma is megvan a Lagerkut. Úgy ahogy megérkeztünk, már Vingán volt az orosz. Akkor mi a Vadászerdőbe mentünk. Ott volt Kossuth is, Bem is, Görgey. Úgy mint hétfőn kinyit a várkapu s bejött az orosz, mi pedig széledtünk, ki mint huszár lovon, ki mint katona gyalog.

A nyolcvan éves Schlebusz Keresztes már ágyban van. Olvas. Elkérem a könyvet és megnézem a címét: „Közetek a geologia szempontjából“. Mennyi gazdag és sokféle ismeret fér el egy ilyen szegényházi kis szobában.

III. szoba

Egykori iparosok, munkások, parasztok, néhány kedélyes részeges s az egyik ágyon egy baptista,

Értesitem

a t. közönséget, hogy gépjavitóműhelyemet II., Árok-utca 1 sz. alól, **II., Burkus-u. 3 szám** alá helyeztem át. Műhelyemet a mai kornak megfelelőleg a legmodernebbül berendeztem és abban a helyzetben vagyok, hogy a legprecízebb gépmunkákat is el tudom végezni. **Autogénheggesztés!** Teljes tisztelettel

Huszmüller Mihály
gépjavitóműhelye

extatikus szemei fényében az Isten eljövendő országával. Egy tömzsi tagbaszakadt ember lépésről-lépésre a nyomomban, boldogan vigyorogva. Jóindulatu hülye. Arcának se kora se kifejezése, lehet harminc éves, de lehet ötven is.

IV. szoba

Egész jelentéktelen alakok. Multjuk, jelenük, jövőjük... köd. Egyiket mégis megkérdezem:

— Mi maga kedves barátom?

Úgy látszik, tudja mit keresnek az újságírók, lemondással felel:

— Csak napszámos és beteg.

A női osztály

Itt már szintelenedik a kép. A nők igazában csak fölfelé buknak. A szokottak. Jobb napokat látott polgárasszonyok, kiérdemesült cselédek, munkásnők, parasztasszonyok, hozzátartozók nélküli betegek.

— Van itt valami jobb napokat látott ápolat kisasszony? kérdezem.

Alig hogy kimondtam, már tört elő a sarokból egy nagyon tisztán öltözött, botra támaszkodó idős asszony s szapora lélekzettel közli:

— Ich bin eine geborene Buxbaum aus einer vornehmen Familie.

Egy nagyfejű himlőhelyes parasztasszony segít neki:

— Igen, én ismerem őt. Nagyon gazdagok voltak. atyja híres jótékony ember.

— Ich kenne sie nicht, mondja a geborene Buxbaum epésen, mire a parasztasszony még melegebben folytatja:

— Igen, én a szomszédban laktam. Mindig együtt voltunk. Már gyermekkorunkban is együtt játszottunk. A született Buxbaum már egészen vörös:

— Ich müßte lügen zuzugeben, dass ich sie kenne.

Semmi sem használ, a parasztasszony már sir meghatottságában, hogy mennyire szerették egymást mindig. Nem, nem, még a szegényházban nem kell az egyenlőség.

Az utolsó szobában az utolsó ágyban az ablak mellett, kitárt karokkal vár, mint egy mentőangyalt, a kilencvenhárom éves Schubertné. Gazdag orvos, híres szép lánya volt egykor a németországi Dessauban s most itt várja a menybemenetelét. Kétségbeesetten fogad, mentsem meg, mert az ágy, amelyben fekszik, meg van mérgezve s ezért nem tud aludni. Már végig vándorolta az összes ágyakat, de mindhiába: ellenségei résen állanak s mindenhová belopják a mérget. Pedig ő jó asszony, jó is volt mindig, kérdezem meg csak a szakácsnőjüket Dessauban. Vissza fog menni, ott jobb, olcsóbb is minden, mint itt. És mesélni kezd a dessau piacról — 1839-ben. Énekelni kezd, cérnavékonyde, bá mulatosan tiszta, kedves hangon, mintha üvegharang csengene.

In die Heimat möcht ich ziehen
In der Heimat ist's so schön.

Az ablakhoz von:

— Látja azt a csillagot? Istállólámpa reszket halványan egy magános falon.

— Ez az én csillagom, minden este lejön hozzám és rávilágít az ágyamra s akkor minden egészen rózsaszínű. Én mindig jó asszony voltam s ezért minden este megkeres, lejön hozzám.

Igen, a csillag! Ot várjuk mi is mindannyian, ebben az óriási nagy szegényházban, mikor már sötétnek fölöttünk az évek és mérgezetek a mi ágyaink is, mint a tied, Schubertné. A szívünkre leszálló melegítő világozást várunk, mindig hogy mi táplálja fényét, messzi Syrius, vagy szegényes istállólámpa.

Flaneur.

Különböző erdélyi városokból egyre hallani a panaszokat, hogy ott az életen kívül a halál is merhetetlenül megdrágult. Kolozsvárott például a legszegényebb temetés is három-négyezer leibe kerül. Ugyanílyenek a temetések árai más városokban is, ahol a temetkezési intézetek magánkezekben vannak. Temesvárott, ahol a város maga tart fenn temetkezési vállalatot, a temetés jóval olcsóbb, mert már ezer leiert is lehet temetést rendezni.

A város 1920-ban megvásárolta Varga Imre temetkezési intézetét 1,200.000 leiert, ugyanakkor kimondta, hogy a temetéseket városi monopóliummá teszi. Ennek a tervnek a teljes végrehajtásaképpen a mult esztendőben félmillió leiert megvásárolta a város a még meglévő Concordia magántemetkezési vállalatot is. Közben a kormány is felismerte annak előnyét, ha a temetkezési vállalatok kikerülnek a magántulajdonból és kimondta, hogy

a városok törekedjenek

Temesvár példájának utánzására.

A városi temetkezési vállalat, amelynek vezetésével a tanács Sebes Béla igazgatót bizta meg, egyike a leghumanusabb közintézményeinknek. A temetkezési vállalat 1920. jun. 5-én került városi tulajdonba és azóta 5874 temetést rendezett, amiből 1925-re 1218 esik. A temetésekért befolyó összegek különbözők és a mult esztendőben 6,715.049 leire frugtak. A temetések árai természetesen az elhunyt hozzátartozóinak kívánságai szerint különbözőek, azonban tetemesebben olcsóbbak, mint más városokban.

A szegények részére

olcsó temetéseket rendez a vállalat, a legtöbb esetben ebből is engedelményeket ad, és ilyenkor a különbezetet a szegényalpból fedezik. Számos méltánylát érdemlő esetben azonban a temetés teljesen ingyenes is.

A várost azonban az a szándék vezeti, hogy a temetéseket még olcsóbbá tegye és azért a Páva-utcában műhelyt vásárolt, ahol különböző anyagokból koporsókat gyárt. Ez annyira bevált, hogy elhatározták egy újabb gyár létesítését, ahol valamennyi temetkezési cikket fogják előállítani. Georgevici Lucian dr. főpolgármester ugyanis azon a nézeten van, hogy e téren el kell kerülni a külföldi cikkek behozatalát, melyek a temetéseket megdrágítják és ezeket idehaza kell előállítani, amiből egyben a hazai iparnak is haszna van. Erre a célra a Gyár városban telket vásárolt a város, ahol a

temetkezési cikkek gyára

még ebben az esztendőben megkezdí működését. Ebben a modern gyárban szemfedőket, halotti ruhákat, koszorukat és felravatalozási díszítéseket fognak készíteni. A gyár üzeme olyan terjedelmű lesz, hogy nemcsak a temesvári szükségletet fogja fedezni, hanem képes lesz más városok részére is szállítani. Ezek mind olyan tények, melyek lehetővé fogják tenni, hogy a mai mérsékelt temetési árak még lejjebb szorítottassanak. Ilyen körülmények között, ha élni nem is, de meghalni mindenesetre Temesvárott lehet a legolcsóbban.

3kérdés - 3felelet!

Mi tisztítja a beleket?

KORPOL!

Mi tisztítja a májat és a gyomrot? KOPROL!

Mi tisztítja a vért?

KOPROL!

Izletes, biztos, alapos.

Hirdetmény

!! Kiárusítás !!

Értesitem a mélyen tisztelt temesvári és környékbeli közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktáramat mélyen leszállított áron kiárusítom.

Tisztelettel

Schusztér Ferenc

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 14 (a sárga villamos végállomása).

Telefon 11-91 Telefon 11-91

Hírek

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Piata St. George (Szentgyörgy-
tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra
180 lei, félévre 300 lei, egy évre
600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az 6-
kíráltságban 3 lei. Magyarországon
2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár,
Csehszlovákiában fél ck., Ausztriá-
ban 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Kaviár-bart

nyitottak legújabbán a berlini hivalkodva pompázó Kurfürstendammen, ahol a halikra fontját mindössze harminchatezer leiert mérik a reggeltől estig fel és alá hullámzó új gazdagok tömegének. Parfümmel permegetett autók is állanak rendelkezésükre, légfűtéssel, óriási karosszékkel. Mialatt pedig az ujonnan megnyitott borbélyműhelyek halljaiban várakoznak, hogy sorra kerüljenek, jazz-band zenekar ütemére pincérek lejtjenek feljükk ingyen frissítőkkel.

Ezek az új gazdagok, ha vagyontuk kissé átszámítjuk a multba, igen gyakran nem is olyan ijesztően gazdagok, sőt legtöbbször messze állnak a jól fundált békemillióktól. De azért úgy költenek, mint a maharadzsa és orosz nagyhercegek, — a regényírók fantáziájában. A nagy lötkremenések bizony igen gyakran nem is annyira a gazdasági viszonyok, mint az esztelen költségek eredményei.

Hol jutott eszébe egy békemilliomosnak például zeneszó mellett borotváltatni magát vagy megsétáltatni gazdagságát a nap minden órájában a közvélemény előtt, hogy lássák, pukkadjanak, mennyire telik. A békegazdagság elbujt és éppen az elvonultság és a szolid jólét örömeit élvezi.

Temesvárott is volt közülök néhány. Az egyik például finom szép lakást tartott, mindig fel volt található benne a jó társaság, jó könyv, vendégszerető konyha, de ha szép volt az idő, ugy a négy krajcár megspórolása okából gyalog ment a Belvárosba és nem villamoson. Nem fukarságból, hanem elvi alapon, melyen egész gazdagsága a nagyapjára visszamenőleg felépült. Az volt a meggyőződése, hogy kerülni kell minden költséget, ami felesleges.

A közigazgatási vezérfelügyelő Temesvároin. Butoiu György, a temesvári kerület új közigazgatási vezérfelügyelője, a megyei prefektúra épületében rendezte be hivatalát. A vezérfelügyelő hatásköre Temes, Arad, Krassószörény, Hunyad és Mehedinti megyékre terjed ki.

Magyar mágnás halála. Budapestről jelentik: Pejacsevič János gróf, Magyarország egyik legismertebb sportférfia és istállótulajdonosa hetvennyolc éves korában meghalt. Halálát özvegye, született Lónyay Róza grófnő és fia Pejacsevič Artur, az ismert urlovas gyászolják.

Uj ügyvéd Zombolyán. Moldován Romulusz dr. kolozsvári táblabíró, ügyvéd, Zombolyán a Fő utca 227, szám alatt ügyvédi irodát nyitott. A jogkereső közönségnek egy elsőrendű jogász kiváló képességei állanak majd rendelkezésére.

Imiás mester
Scudier-tér és
Preyer-utca sarok

Mérték utáni re-
delést 3 nap
alatt esz-
köl

„A baranyai menekültek elnöke“

Linder Béla memorandumot intézett a Népszövetséghez

Budapest, február 27.

A nemzetgyűlés mai ülésében Hegyemegi Kis Pál a frankhamisítás ügyében betérjesztette a bizottság kisebbségi véleményét. Tiltakozott az ellen, hogy a kisebbségi vélemény szülője a gonoszság volna. Az ellenzék célja az volt, hogy megállapítsa a kormány politikai felelősségét. Bár nem sikerült teljesen kimeríteni a bizonyítás anyagát, megállapították, hogy a bizonyítás a kormány felelőssége tekintetében kétségtelenül eredményes volt.

Kállay Tamás: Szégyen ezeket pertraktálni!

Hegyemegi Kis: Azok szégyenkezzenek, akik résztvettek és szabadon járnak. Kétségtelen, hogy Zdravetz, Baross és Szóltsey mind Albrecht utját egyengették. A következő megállapításra jutottunk: A kormány felelős a rendszerért, amelyben ilyen történt, felelős, mert az akciót nem akadályozta meg, felelős, hogy segédkezett és mulasztásával a nyomozás eredményességét megfiúsította és végül felelős a magyar társadalom előtt, mert az ország létét veszélyeztető bűncselekményt hazafias cselekedetnek tüntette fel. Az elsőfoku felelősség Bethlen miniszterelnököt terheli, de rajta kívül felelősséggel

tartoznak még Prónay, Pesthy, Csáky és Rakovszky. A frankhamisítás és a szokolhamisítás között megvan az összefüggés.

Az Uj Nemzedék szerint Linder Béla memorandumot terjesztett a Népszövetség elé, amelyet egymaga írt alá, mint a baranyai menekültek elnöke. Elmondja, hogy az írásműre a frankhamisítás ösztönözte. Megállapítja a frankhamisítás ügyében a magyar kormány közvetett felelősségét és javasolja, hogy a Népszövetség küldjön Magyarországra teljhatalmu megbízottat az új rendszer felállítására.

Toulonban egy Szamuely nevű embert tartóztattak le, aki állítólag hamis ezerfrankosokat hozott forgalomba. Azt vallotta, hogy Windischgraetz megbízottaitól értékesítés végett átvett nyolcvan darab ezerfrankos. Több holland alattvalót is letartóztattak hamis frankosok forgalomba hozatala miatt.

Vén konflislovak alkonya

Hatszáz gépkocsi Temesvárott — A sofförvizsgán elbukott mérnök

Temesvár, február 27.

Ha igaz az a tréfás közhit, hogy a tormás virslit kimusrált és előregedett konflislovak husából csinálják, akkor a virsligyárak beátható időn belül becsukhatják a boltot. A konflist ugyanis kezdi mindinkább kiszorítani az autó. Lám Temesvárott is úgy nő ki a sok gépkocsi a földből, mint erdön a gomba. Nincsen még hat hete sem annak, hogy a lapok büszkén és bizonyos önté fennhéjzással írták meg, hogy Temesvárott regisztráltak az ötszázadik automobilt. Azóta már ott tartunk, hogy néhány bijójával hatszáz nyilvántartott autó van Temesvárott. Igaz, hogy a legtöbbje privátautó, de majdnem ugyanannyi kocsit tett feleslegessé. Azonban vannak már bérautóink is és tekintettel arra, hogy a bérkocsisok a zab és széna drágulására hivatkozva megint fel akarják emelni a tarifájukat, bizonyos, hogy ezek hamarosan szaporodni is fognak.

A temesvári rendőrprefektúrán havonta tartanak sofförvizsgát. Erre nemesak olyan egyének jelentkeznek, akik hivatásos sofförök akarnak lenni, hanem nagy tömegben az autótulajdonosok maguk is. A mai vizsgán tíz jelentkező volt. A vizsga technikai részét Vlad Viktor mérnök előti kellett letenni, a különböző közrendészeti

szabályokból pedig Chernolatez dr. rendőrtiszt, az autónyilvántartási osztály vezetője, kérdezte ki a jelentkezőket. A vizsgázóknak először meg kellett mutatniuk, hogy tudnak-e hajtani. Vlad mérnök és Chernolatez Artur dr. beültek az autóba, a sofför helyére pedig a vizsgázó egy már levizsgázott sofför társaságában. A jelöltnek aztán Vlad mérnök utasításai szerint kellett hajtani előre, oldalt, gyorsan, lassan, kitéréseket, kanyarulatokat csinálni. Egy kivételével ezt a vizsgát valamennyien megállották. Ez az egy, aki már itt elbukott, történetesen okleveles mérnök.

A vizsgázók között volt egy ismert temesvári bankember is. Nagyon jól állotta meg a vizsgát s kiváltképp a hajtása volt bravuros. Vlad mérnök meg is dícsérte érte.

Volt községi jegyző az egyik vizsgázó. Az impériumváltozás után rövidesen elvesztette állását. Próbált mindenfőrt, de semmi sem sikerült. Most végül mindenét pénzé tette és autót vásárolt. Bérautós akar lenni.

Ugyancsak bérautós akar lenni egy bérkocsissegéd is.

Kénc vizsgázott sofförrel most ismét több van Temesvárott. Még nagyobb azonban az érdeklődés, a március közepén tartandó vizsga iránt, amelyre már eddig huszonegyen jelentkeztek.

Prágai mintavásár

1926 tavasz

Márc. 21-28

Az összes szakmák részére

a legkedvezőbb bevásárlási forrás

Mérsékelt vasúti jegyek a román és csehszlovák vonatokon. — Ingyen vizum. — Igazolványokat a csehszlovák konzulátus állít ki. — Temesvár-Belváros, Jenőherceg-utca 5/a. Naponként 12-2 óráig.

— Az „Odeon“ szalonzenekara és a „Temesvár-Gyárvárosi Zene-és Dalegylet“ holnap a Gyárváros Vigadóban táncdal egybekötött hangversenyt rendeznek. Kezdeté este 6 órakor. Belépődíj személyenként 79 le adóval együtt, a két egyesület pártoló tagjainak 40 lei.

— A községi pótvalasztások Bukarestből jelentik: A községi pótvalasztások az egész országban teljes rendben folytak le. Az eredmények még nem ismeretesek. Temes-Torontálmegyében szintén simán és zavartalanul folytak le a pótvalasztások amelyekről az új folyamán részletes eredmény még nem érkezett.

* Vasárnap, 28-án este 9 órai kezdettel nagy Purim-bál a Pátria-kávéházban, Gyárváros, Gerson Testvéreknél. Konfetti-szerpentin csata. A zenét Toll Józsi szalonzenekara szolgáltatja.

— Előbb a kultuszreform, azután a választójog. Bukarestből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint a kormány vezető tagjai tegnap este megbeszélést tartottak a parlament munkaprogramja ügyében. A szenátus hétfőn a kultuszreform tárgyalását kezdi meg, a kamara pedig ezalatt a szekciókban a választójogi javaslat vitáját folytatja, de utóbbinak megszavazása csak a kultuszreform tárgyalása után fog megtörténni.

* Az 5-ik vadászrezd zenera közreműködésével 28-án, vasárnap este nagy Purim-est a Graud-kávéházban Gyárváros, Piata Traian, Gerson Testvéreknél.

— Érdekes tüzoltási kísérlet. A Technica Metalurgica temesvári cég vasárnap délelőtt tizenegy órakor a belvárosi mozi mellett érdekes tüzoltási kísérletet mutat be a hatóságok képviselőinek jelenlétében. Egy külön e célra épített fabódét felgyújtanak és bemutatják, hogy a „Knock-aut-tüzoltókészülékkel“ milyen rövid idő alatt lehet a tüzet oltani. Érdeklődőket szívesen látnak.

— Az utcaseprő halála. Brasch Péter negyvenkét esztendő városi utcaseprő a Preyer-utcában munka közben hirtelen összeesett és meghalt. Holttestét a józsefvárosi temető hullaházába szállították, ahonnan ma temetik.

* Az asztalosmesterek szakcsoporijának közgyűlése. Az asztalos-, kárpitos-, esztergályos és üvegesmesterek a f. évi március hó 2-án délután 6 órakor az iparosok székházában tartandó közgyűlésre ezennel meghívotnak. Tárty: Temetkezési egyesület megalakítása. Az elnökség.

— Jegyelővétel a mozikban. A városi mozik igazgatósága a közönség tudomására hozza, hogy a mozielőadások jelent a plakátokon és újságokban jelölt pontos időben fognak kezdődni. Az előadások kezdeténél történő tolongások elkerülése végett intézkedtek, hogy ezental a pénztár ugy a belvárosi, mint a gyárvárosi mozikban, mindennap délelőtt 10 órától 12 óráig a n. é. közönség rendelkezésére nyitva legyen. A mozi igazgatósága ezen intézkedésével egy általunk régen panasztolt anomáliát szüntetett meg.

* Akinek nincsen frakkja, az ne menjen a bába, azonban olyan ruhája mindenkinek van, amelyben elmehet a Minály Telekház-tér, vagy a Mária melletti hentesüzletbe, amelyekben nagyszerű felvágottat, sonkát, hurrkát, kolbászt lehet kapni.

Megnyit

Lenhardt fodrászat pedikűr- és manikűr-szalón, Szent György-tér, Szarvas-szálló épületében. 292

Aranyér
„Anusol“ Soederke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. — Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyullad, sebes és vérző helyeket. — Tartalmas alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kúpocskát tesz a végbébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.

Főraktár F. H. MEES drogueria en-gros
Soc. in col.
București, Calea Griviței 61.

A bukaresti diáksztrájk dacára

a fővárosi egyetemen megtartották az előadásokat

Bukarest, február 27.

A diáksztrájk proklamálása ellenére a bukaresti egyetemen tegnap az előadások nagyrészt megtartották, mivel a hatóságok minden intézkedést megtettek az esetleges zavargások megakadályozására. Ugy az orvosi, mint a jogi fakultáson, de a kereskedelmi akadémián is voltak előadások. Az építészeti főiskolán, a politechnikán és a szépművészeti akadémián valamennyi

órát rendesen megtartották. A kormány igyekszik minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítani az előadások zavartalanosságát, mert információi szerint a diákok többsége nem csatlakozott a sztrájkhoz. Ha azonban a sztrájk mégis folytatódna és az előadások rendje nem volna biztosítható, úgy feltétlenül bezárják valamennyi fakultást és a hallgatók ebben az esetben egy teljes tanévet veszítenek.

A mesék valóra válnak

A nagybácsik csengő üzenete a tulvilágról

Temesvár, február 27.

Az amerikai nagybácsikról szóló mesék kezdenek valóra válni. A boldog békeidőkben, ha valaki a jólét és gazdagság elérhetetlen voltát akarta hangsúlyozni, azt mondotta, hogy majd az amerikai nagybácsi... Addig idézték az amerikai nagybácsi szellemét, míg az megjelent. És ha nem is személyesen vizitelt le az utána epedő unokaöccsnél, jelkötötte végrendeletét. A békekötés után egymásután érkeztek a bukaresti amerikai konzulátustól a megkeresések az itten élő rokonok után, mert az amerikai nagybácsi valóban élt, vagyont gyűjtött és meghalt, hogy a boldog, tulvó rokonság élvezze a jó fajsúlyu dollárokat. Az utóbbi évek folyamán számtalan ilyen örökség híre járta be a sajtót. Most újra hatalmas örökség híre érkezett Temesvárra. Igaz ugyan, hogy ezuttal nem az amerikai nagybácsiról van szó, hanem az a bizonyos jó rokon Angliában telepedvén le, közel tízenkétmillió font sterling vagyonát jutalja a rokonságnak.

Aig pár napja jelent meg a bukaresti angol konzulátus felhívása, hogy Stern Samu Algyógyról elszárma-

zott angol honpolgár örökösei jelentkezzenek. Alig jelent meg a hír, már is számos jelentkező akadt. Ezek között van Ferencz Albert temesvári kávé s, aki oldalági leszármazottja az angol Sternnek. Az örökségre és a Ferencz család igényjogosultságára vonatkozólag Ferencz Albert fia, Ferencz dr. orvos szolgált felvilágosítással:

— Az örökség tekintélyes és nagy hányada tényleg bennünket illet. Mi magunk is meglepődtünk, amikor a hírt először olvastuk. De amikor meggyőződünk arról, hogy megfelel a valóságnak, akkor eszméltünk fel arra, hogy bennünket nagy szerencse ért. Közelebbi rokon, mint mi, nincsen életben és így alapjában véve mi vagyunk az igaziak, akik jogot formálhatnak erre a mérhetetlen vagyorra. Az elhunyt Stern és nagyatyám ugyanis édes unokatestvérek voltak. Tudommal eddig huszan jelentkeztek. Így is egy-egy igényjogosulttra közel hatszázmillió lei jut. Nagymamám és nagynéném már legközelebb csak a jogi képviselőjével a Gyógyra utaznak a még szükséges okmányok megszerzése végett.

MOZI

Belvárosi mozi: február 28. és március 1.
Gyárvárosi mozi: március 2. és 3.
Mehalai mozi: március 4.

Nagy amerikai sláger!

Jeanice Meredith

Fenséges történelmi visszatükröztes és szerelmi mese az amerikai államok szabadságharc idejéből.

II. rész, 11 felvonás

Mindkét rész egyszerre kerül bemutatásra.

Főszerepekben:

Marion Davies

és

Maria de Bourbon hercegnő

Monopol: Metro-Goldwyn.

Felemelt helyárak.

Jön!

Jön!

Ilyen a házasság

7 nagy felvonás,
kettő közöttük gyönyörű színes biblia felvétel.

Művészet

Bartók Béla hangversenye

Az ideai temesvári hangversenyszernak kétségtelenül legkiemelkedőbb eseménye volt Bartók Béla tegnapi zongoraestélye. Bármit akarnánk is róla és művészetéről írni, az banalításba fulladna. Neve ma fogalom. Az új, a modern zeneművészet fogalma. Tegnap este a temesvári közönségnek elsősorban nem mint zeneszerző, hanem inkább mint előadó művész mutatkozott be. Mozart és Beethoven alkotásait annyi belemélyüléssel interpretálta, hogy a közönség teljes egészében átértézte a nagy művek minden szépségét. Nem a technikai tudás virtuozitása, hanem a belső tartalom nagyszerű érzékelése ejtette hatalmába a hallgatót. Nagy hatással adta elő Couperinnek Temesvárott hangversenyt még nem szerepelt zeneszámát is, valamint Kodály Zoltán néhány darabját. Saját szerzeményeivel fukarkodott, de az előadott számok kivétel nélkül mély hatást tettek a közönségre, amely a Tiszti Kaszinó termét zsufolásig megtöltötte és egész este lelkesen ünnepelte a nagy magyar művészt. Megérdemelte volna azonban a művész is, de a közönség is, hogy a hangversenyt rendező cég jó zongorát bocsásson rendelkezésre.

Eminet képkiallitása

Eminet János kiállításának anyaga már számban is igen figyelemreméltó: huszonkét o'ajfestmény, huszonnégy akvarell és hatvan rajz díszíti az Atheneum falait. A művész most van indulóban. Nagyban szerzett tudását a'aposan mélyítette a velencei tartózkodás, esetkezelése könnyebb, koloritja színdusabb, felfogása poezissal telibb lett a nagy mesterek hazájában. Mig régebbi nagybányai képeiben inkább erős kompozícióbéli tehetségét élvezzük, addig a velencei periodusból származó képein már megtaláljuk a szubtilia értékeket is, a színek gyöngéd önmagáért való átérését, a piktura harmoniáját. Festményei közül igen figyelemreméltók a nagybányai hetivásár erős összefoglaló készségével, a nagybánya peremén című kép s a velencei utca részletek megkapó bája. A Chiesa Santa Maria. A doge-palota, a vörös ház, a sóhajok hidja, a piazza Bragiera Venezia, a szent Mark templom belseje ugy a témaválasztás, mint a meglátás szempontjából igen szerencsés alkotások.

Sport

A vasárnapi sportprogram igen élénknek és változatosnak ígérkezik. Majd minden pályán bajnoki mérkőzéseket bonyolítanak le. Így a Kinizsi a ZsSE, a TAC a Banatullal és a TMTE a Spárta CFR-el játszik elsőosztályu bajnokit. A másodikosztályu bajnokiak közül eldöntésre kerül a Tricolor—ZsTK., Kisoda—Patria és RMS—Kadima közötti mérkőzés. A Fortuna Zsombályán játsza le bajnoki mérkőzését a zsombolyai munkások csapatával.

— Pellegrini mester új vivótanfolyama. Pellegrini Giuseppe vivómester március hó elsején megkezdí tavaszi vivótanfolyamát, amelyen urak és hölgyek, valamint gyermekek is résztvehetnek. Beiratkozni minden nap, délután 3 órától este 9-ig lehet a belvárosi Lénau-tér 2. szám alatti vivóteremben.

Eladunk

hosszú részletre a gyárvárosi homokszedők mellett

olcsó házhelyeket

Fatelerünk tégl- és cserépraktáruk a helyszínen. Építészeti irodánk részletre főlépít. Fűtők, vízszelvények és kézi teiprés ingyen áll rendelkezésre. Kadostelep infocsegenél-Belváros, Str. Primaria (Városház-utca) 16 sz.

— Az Arany János Társaság vasárnapi ünnepi felolvasása iránt általános érdeklődés nyilvánul. Kívánatos, hogy a közönség elővételben vásárolja jegyeit a Bánáti Hirlapírodában. Az ünnepi előadás kezdetét megelőzően egy órával a színház előtermében lesznek a jegyek vált-hatók.

* Bánáti szanatórium Temesvár, sebészeti-, belgyógyászati-, gyermek-, ideg-, test-egyenészeli-, hugyszervi-, női-, fül-, orr-, nyak-, szem-, bőrbajok kezelése. Röntgen és dathermia.

— Előadás Zaratusztráról és a Zend-Avesztáról. Madary-Kreibig Károly, az ismert író és tudós, aki a mazdaznán tanoknak egyik legbuzgóbb apostola, Romániában köruton van és mindenfelé előadásokat tart. Madary-Kreibig Károly ma érkezett meg Temesvárra és ma este nyolc órakor a Német Házban német nyelven, vasárnap délután öt órakor pedig a városháza tanácstermében magyarul beszél a helyes életmódról, a lélek és a test felfrissüléséről. Mindkét előadás látogatása díjmentes.

* Menjünk szombat és vasárnap este a Lloyd Tavernába, ahol nagyszerű műsoron jó lehet mulatni.

— A talált koponya rémregénye. Kassáról jelentik: A sajtót legújabbán bejárta az a hír, hogy Nagymező környékén egy Ervin Mátyás nevű postatisztviselő egy koponyát talált, amelyet a fantázia azonnal Reinitz egyik ismeretlen áldozatának képtetett elő. Pongrátz rendőrtanácsos künn volt Nagymezőn és minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a Nagymezőn talált koponya semmiféle vonatkozásban sincsen Reinitzzal vagy a Reinitz ügygel.

* Évek óta a legjobban keresett és legnépszerűbb fogápolószer a FARMODONT fogkrém és szájviz. Kívánatra mintát és reklámanyagot ingyen és bérmentve szállít a »Farmacon« gyógyszerunagykereskedés és laboratórium, Timisoara.

— Az alkoholista halála. Dörner Tivadar munkást a gyárvárosi Fő-utca 14. számú házában pincéjében eszméletlenül állapotban találták. A mentők a kórházba szállították, ahol azonban rövidesen meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Dörner halálát alkoholmérgezés okozta.

— Kloroformos vasuti rablók. Miskolcraól jelentik: A miskolci rendőrségen, valamint a hidasnémeti határkirendeltségnek az utóbbi időben gyakran tettek panaszt a Budapest—kassai gyorsvonat utasai, hogy utközben meglópták őket. A kirabolt utasok egyértelműen előadták, hogy valamilyen kábító szerrel elaltaták őket és mire magukhoz tértek minden értékük eltűnt. A rendőrség megállapította, hogy kloroformos vasuti tolvajok működnek és elrendelte a nyomozást, amely eredménnyel járt, mert két gyanús külsejű fiatalembert le is tartóztattak.

* Alarcos purimest az Elitben. Az ideai szezon legnagyobb slágere lesz a nagy álarcos purimest az Elit-kávéházban. Ezen este azért is érdekes, mert akkor két nagy díj kiosztatik. A legszebb álarcos kap egyet és egyet a legjobb táncosnő. Ez lesz a legkellerebb est Temesvárott, azért senki el ne mulassza idejekorán asztalt rezelveáltatni. A tulajdonos lehetővé tette, hogy mindenki kellemesen és olcsón mulathasson. A kávéház reggelig nyitva marad. Kitűnő és zamatos nyitottborok és elsőrendű konyháról is gondoskodott a tulajdonos. Minden vendég részére lesz egy kellemes meglepetés. Március elsejétől kezdve a hírneves Leinberger Pepi fog ujonnan átszervezett zenekarával és új műsorral estéinkét hangversenyezni. Kiváló tisztelettel Maitre Jean, az Elit-kávéház tulajdonosa.

Vas- és rézbutorgyár

III., Piata Bisericei (Templom-tér) 2. sz.

Központi iroda: Hermes Bank Löffler-palota

A gyár modernül berendezett és külföldi szakmunkások által gyártott vas- és rézbutor, ugyszintén kórházberendezések készítésével foglalkozik. Központi iroda telefonja: 316 és 528

Samu

Szemelvények Szentes Béla tréfájából.

Samu (megáll az ajtóban): Jónapot.

Ilonka: Mi tetszik?

Samu: Kérem csak azt akarom mondani, hogy itt vagyok.

Ilonka: Maga az új háziszolga?

Samu: Igenis. Nevem Löwinger.

Ilonka: Es a másik neve?

Samu: Mi lehet egy zsidó háziszolga neve? Samu.

Ilonka: Nehéz lesz megszokni.

Samu: Miért, ha én megszoktam, a kisasszony is megszokhatja.

Ilonka: Mert az eddigi szolgát Jánosnak hívták.

Samu: Azt gondoltam.

Ilonka: Mit?

Samu: Hogy Jánosnak hívták. Mert minden keresztény Samut Jánosnak hívnak.

Ilonka: A munkakönyve itt van?

Samu: Tessék.

Ilonka: (átveszi, nézi a fényképet): Ez a fénykép nem is hasonlít magához.

Samu: Csodálom, pedig még mindenki azt mondta, hogy a sógorom nagyon hasonlít hozzám.

Ilonka: Hát ez a sógora fényképe?

Samu: Tetszett már hallani ilyen különös véletlent, a sógorom fényképe az mindig én rám hasonlít, az enyém meg a sógoromra, azért mindig egymás fényképeit használjuk.

Ilonka: Az előbbi helye is egy fogpiszkálógyárban volt?

Samu: Nem. Most vagyok először a fogpiszkáló szakmában. Voltam már leveskockagyárban, husiparüzemben, gyümölcskereskedésben és sajtgyárban. (Kedélyesen.) A leves, hus, sajt és gyümölcs után — most jön a fogpiszkáló.

Ilonka: Hát csak üljön le és várja meg a vezérigazgató urat.

Samu: Kérem, addig meg tetszik engedni, hogy telefonáljak innen.

Ilonka: Tessék. De nálunk az a rend, hogy minden telefonálás után a kétezer koronát be kell dobni a perselybe, a vakoknak.

Samu: Kérem. (Előveszi a pénzt.)

Ilonka már elment, visszateszi a pénzt.) A vakok úgy sem látják. (Felveszi a kagylót.) Halló 73—96... Halló... A Schwarz és Weisz cég? ... Kérem, beszélhetek a Schwarz és Weisz cég valamelyik főnökével vagy a Róth ural, vagy a Gelb ural? ... Igen kérem, várok a telefonnál...

János (bejön, megáll az ajtóban, hallja, hogy Samu miket telefonál.)

Samu (a telefonba): Főnök ur?... Alászolgája... Csak a cégvezető ur?

Jónapot, Grün ur... En vagyok a Löwinger... nem a bankigazgató... sőt a háziszolga... aki ott volt jelentkezni... Kérem, Grün ur, ma reggel ott voltam a Schwarz és Weisznél és beszéltem vagy a Róth ural, vagy a Gelb ural, a szinre már nem emlékszem pontosan, de abban állapotunk meg, hogy megtelefonálom, hogy holnap belépek-e?... kérem, holnap reggel beállnék... igen, momentán van ugyan állásom az Orion Fogpiszkálógyárnál, de holnap reggel már nem leszek itt... Hogy sürgős volna... kérem, tessék megmondani a főnök uraknak, biztosan számíthatnak rám holnap reggel, ha én mondom, arra mérget vehetnek — a főnök urak... Alászolgája, Grün ur. (Leteszi a kagylót.)

János: Kegyed más állást vállalt?

Samu: Hát csak nem gondolja, hogy itt fogok megöregedni?

János: Ma be se áll ide?

Samu: Ki mondta azt?

János: De hiszen már más állást vállalt.

Samu: Mára?

János: Holnap reggelre.

Samu: Na, hol vagyunk még a holnap reggeltől. Holnap reggel már a Schwarz és Weisznél vagyok. De ma muszáj beállnom. Éppen csak egy napra.

János: Azt hiszi, hogy a vezérigazgató ur mindjárt az első nap ki-dobja?

Samu: Na, jól néznék ki, ha nem dobná ki. Hiszen abból élek. Hát még mindig nem érti? Hát idefigyeljen. (Sugva.) Maga mondta, hogy ez a fizetés nekem csak egy napra elég. Hát én reggel felveszem a fizetést és estig kidobatom magam. És holnap reggel már Schwarz és Weisznél veszem fel a fizetést, holnap estig már onnan is kidobatom magam — mert holnapután reggel már a Párisi Áruházban kell jelentkezem — de estig onnan is kidobnak. (Sugva.) Reggel felveszem az egész havi fizetést, — estig repülni, ez az én trükköm.

János (elhülve): Nahát.

Samu: Azt is megmondom magának, hogyan csinálom. (Sugva.)

The 3 Illos-Ways

Temesvár, február 27.

Két örökké mosolygó, vidám fiatal ember, egy feltűnően szép asszony, egy szerződés, három utlevél, egy ötlet, pompás táncudás, hatalmas zöldre festett plakátok, angolosnév, néhány reklám fénykép: az az Illos-Ways-trió. Így angolosra írva, hogy kellemesen lepődj meg, amikor a bájos asszony kedves kacagással üti a fejébe, hogy magyarok vagyunk. És ez idegen név, ez a sok furcsa cím csak azért kellett, mert a mai közönségnek így kell, mert a mai publikum bizonyos előszeretettel sokkal több bizalmat előlegez az angol hangzású artistának, mintha egészen egyszerűen odairnák:

Ma este fellép a Lloyd-tavernában az Illosvay-trió!

Arcukat estéknént pirosra csinosítják, testükre mindhárom felöltik a jólszabott smokingot, mert ez a nőnek is jól áll és kiállanak eléd, te drága jó publikum, hogy mulattassanak és a szám után, akár tetszett akár nem, méltóságteljesen egymáshoz verd a tenyeredet vagy halkán odaszólj: Brávó.

Aztán kiderül, hogy ez a testvérpár és a sógornó csak muszájartista. Uj szó ez a muszájartista, amelyet a háboruutáni pénzkonjunktura, majd a gazdasági válságokozta nyomor, általános pangás alkotott meg és dobott az életpiacra. És egyuttal a háboru utáni Magyarország különös sors-tragédiája is. Mert volt egy pár helyrevaló lány, aki felszedte sátorfáját és mint valamelyik angol vagy francia tiszt kedvese rándult ki a külföldre, hogy mint tökéletes artista-kokott Bukarestben állapotják meg vagy Kairóban tartson pihenőt. Voltak jóvágású budapesti ficsurak, bankfiuk, akik hajlékony gerinccel ropták a simyot, átszáguldottak országhatárokat, pénzt kerestek, pénzt költöttek és minden cél nélkül vitték az életet. Csupán azért, hogy éljenek. Csak vannak kevesen, akiknek a mai általános középeurópai gazdasági pangás nyomta a kezükbe a vándorbotot, írta arcukra a muszáj-artista bélyegét és táncolnak és nevetnek és ugrálnak a parketten. A

Hülyének tetetem magamat. Reggeltől estig olyan hülyeségeket csinállok, hogy a végén szívesen elengedik a havi fizetést is, csak ne lássanak többet. Sokszor olyan hülyeségeket beszélek össze, hogy magam is szégyellem azt, hogy felnőtt ember létemre ilyesmit vagyok kénytelen csinálni. De mit tegyek? Élni csak kell. És hogy élhetnék én meg ebből a fizetésből, ha holnap nem mehetnék más állásba.

János: Nahát ezt én is utána csinálnám.

Samu: Csakhogy ez magának nem fog sikerülni.

János: Miért?

Samu: Mert maga született hülye. Nem mindenkinek hiszik el, hogy hülye. Ehhez olyan szerencsés arc kell, mint az enyém.

három Illosvay közül az egyik, a legidősebb, aki a diplomatája és az apja ennek a hármának, mesélni kezd:

— Édesapám nyugalmazott budapesti gimnáziumi tanár. Ugynevezett jó familia. Amíg a háboru tartott, valahogy csak eltengődünk, de a kommun után lehetetlen helyzetbe került az intellektuel középosztály. Nyomorogtunk, szenvedtünk. Jómagam abszolvált jogász vagyok. Öcsém szintén joghallgató volt, az első alapvizsgáját le is tette. Időközben meg-nősültem. Szintén tanár család gyermekét vettem feleségül. Az élet nehéz volt. Akkoriban kaptunk a híreket, hogy az utódállamokban milyen alacsony műveltségen álló emberek, férfiak és nők szerződnek el, keresik a pénzt, élnek könnyen. Táncolni mindhárom nagyszerűen tudtunk. Ekkor fogamzott meg bennem az a gondolat, hogy betanulunk egy pár táncszámot, artistaszámot és kimegyünk a világba. A terv kivételre is került, és ma itt vagyunk. Hat hónapja barangoljuk már a világot.

— Jó kedvvel és mindig vigan, — veti közbe a bájos Illosvayné, — spórolunk, dolgozunk, csak azért, hogy valami pénzhez jussunk, hiszen mégsem ez a mesterségünk. A ferjemnek sem való. Még egy év, talán kettő — ábrándozik el a karcsu asszony — és akkor ha már együtt lesz, amire gondolunk, talán valahol a Dunántul, talán Pest környékén veszünk egy kis házat és a Feri is meg a Laci is leteszik a vizsgáikat. Csak az az átkozott pénz ne okozna anyyi gondot.

A következő pillanatban ismét felcsendül az asszony életkedvtől duzzadó jóízű kacagása. Szegénykének ez az élet még színház, mert ott a férfi, aki a vállán hordja a tragikus részét, aki megéri és tudja, hogy keserves ez az egzisztencia.

És arra gondolok, hogy sokan vannak, akiknek a háboru utáni viszonyok nyomták a kezükbe a vándorbotot és lettek muszájartisták. Mert ilyen nagyon kacskaringós utai vannak az életnek. A jogászból világhíró artista, a tehetségtelen szerencsefiából pedig esetleg milliomos lett.

Prochaska Ede Fiai

Temesvár, IV., Bonnáz-utca 21

Ford

Lineoln—Touring—Truck—Fordson, R. Wolf cseplőgépek, Magdeburg—Buckau. Ford-autók és traktorok javítóműhelye

Legjobb arcpolító szer.
Kapható Dr. KOVÁCS ALADÁR Gyógyszertárban

Timșoara-Fabrica, F6-utca 33—35

Női és gyermekruha divatáruház

Jaszenszky
Temesvár-GyárvárosTavaszi újdonságok
női és gyermekkabátokban

Az író irni akar

Az író nagyszerű hangulatban van. Delutánt kitünő hangulatban töltötte, mely egészen felvillanyozta kissé cini-
us és kissé elfásult lényét. Amint azafelé tartott, ragyogó ötletek vil-
intak fel agyában és elhatározta, hogy azokat felhasználja már régen megkezdett, de régen abba is hagyott zindarabjához. A mű szereplői egy-
zerre újra élni kezdtek benne, a je-
netek egymásután peregték le fan-
ziájában, érezte, hogy ma nagysze-
ien fog tudni dolgozni. A feleségével
ettesben elköltött vacsorát is siettet-
te, sakhogy mielőbb íróasztalához kerül-
essen. Leült és irni kezdett. Tolla-
lig tudta kövegni gondolatait. A nagy
zerelmi jelenetnél tartott, amikor egy-
zerre csak megjelenik felesége:

— Mondja, mit szeretne holnap bédre?

— Szeretném, ha elkészülnék a arabbal.

— Ejnye de goromba! Ez a felelet rra, ha én kedveskedni akarok ma-
ának?

— Most ugy lenne kedves, ha nem avarna.

— Tehát a felesége zavarja magát. la másvalaki volna, az persze nem avarná.

— Mindenki zavar, aki most nem agy nyugodtan dolgozni.

— Hiszen én hagyom, csak azt érdezem, hogy megyünk-e a holnapi hangversenyre.

— Ha jól tudom, a konyháról volt szó és nem hangversenyteremről.

— Csak tudom, hogy mit beszéltek.

— De én felejttem el, hogy mit akartam irni.

— Akkor a maga emlékezőtehetsége ossz és nem az enyém. Tehát nem akarja, hogy felvegyem a zöld ruhát?

— Zöld ruhát? Ki beszélt itt zöld ruháról? Szó volt a holnapi ebédéről, szó volt a hangversenyéről, de...

— Hát a hangversenyre akartam felvenni az új zöld ruhámat. Mit gondol, fogok tetszeni benne?

— Bizonyára. De...

— Persze, hogy van egy de is. Talán azt akarta mondani, hogy de azért magának a Janka jobban tetszik.

— De...

— Mert maga arra is képes, hogy a szemembe mondja. Maga mindenre képes. Látom én, amit látok. Már régen figyelem magukat.

— En most...

— Láttam ma este is a kitünő hangulatáról, hogy találkoztak.

— A kitünő hangulat csak volt.

— Persze, hogy csak volt, mert magának az otthona semmi, a felesége semmi, a gyerekei is semmi...

— Elmegyünk holnap este és maga felveszi az új zöld...

— Mondom, magának nem kell az otthona. Holnap estére is olyan szép házi programot csináltam, de persze magának a hangverseny kell inkább.

— Hiszen maga mondta...

— Én? Egy pillanatra jöttem csak magához megkérdezni, hány óra van és...

— Cs én mondtam el a holnapi menüt, én beszéltem rá magát, hogy a holnapi hangversenyre vegye fel az új aranybrokát...

— Zöld. Tengerzöld...

— Tengerzöld ruháját, de aztán meggondoltam magam és arra kértem, hogy maradjunk szépen itthon. Ketten. Mélabus kettesben. Elküldjük a gyerekeket a hangversenyre. A dada is velük megy, hogy legyen, aki tisztába teszi őket, ha a zene nagyon az idegeikre menne. Én pedig, ha jól kimu-
lattuk magunkat kettesben, elmegyek

Kukutyinba zabot hegyezni. Mert a darabírás nagyon az idegeimre ment. Az idegeknek pedig nagyon jót tesz a zabhegyezés. Za-bot fo-gok he-gyez-ni. Értette? Zabot! És maga felveheti az égszinkék...

— Tengerzöld...

— Tengerzöld ruháját és össze-
gyűjtheti a forgácsokat, amiket én hegyezek.

Az asszony már rég elhallgatott és csak könnyei peregték lassan vég-
gig arcán. Látszik, hogy most nagyon sajnálatraméltónak tartja magát. Szerencsétlen asszony, aki mélységesen csalódott a házasságban, a férjében és mindenben... Valamin töri a fejét, egy szót keres, amivel egész

megvetését és felháborodását kifejez-
hesse férjének.

— Brutális! vágja oda és kisiet a szobából.

A férj pár percig bambán bámul utána. Aztán megdörzsöli szeméit, mint aki nem tudja, hogy ébren volt-e vagy álmodott. Tekintete a kéziratra téved, lassan eszmélni kezd. Rágyujt egy cigarettára és megkísérli vissza-
álmodni magát az előbbi hangulatba. Nem megy. A készülő szindarabnak fantáziájában dédelgetett alakjai a családi jelenet közben elináltak. Dühösen összegyűri a papirlapokat és a szoba sarkába vágja. Hogy az egész est ne vesszen kárba, elhatározza, hogy megírja feleségével való jelenetét. És megírta.
T. Lovy G. J.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Kalandos Palkó utazásai

— Saint-Louisban. —

Utasaink napokon keresztül vol-
tak a gőzhajón. Végre aztán fel-
tűntek a távolságban a közeli nagy-
város kéményei és néhány óra
mulva már ott is voltak a folyó vá-
rosi kikötőjében. Sam Hawkens,
Kalandos Palkó, Henry Black és az
emberei megtették az előkészüle-
teket a kiszállásra. A négy meg-
kötözött gonosztevőt maguk előtt
terelték a városba.

— Mától fogva a városban négy
disznóval több lesz, ha nem té-
vedek, — mondotta Sam Hawkens.

Palkó és a többiek kérdőn néz-
tek rá, mire az öreg Sam meg-
magyarázta szavait:

— Saint Louisban van Ameriká-
ban a legtöbb disznó, ha nem té-
vedek és minden gazember disznó,
ha nem tévedek.

A gazembereket elvitték aztán a
fogházba és ott átadták őket a
fogházigazgatónak. Sam Hawkens-
nek és Kalandos Palkónak jegy-
zőkönyvbe kellett mondaniok mind-
azt, amit a gazemberekről tudtak.
Aztán elbucsztak Henry Blacktól
és a többi rendőröktől és utjukra
mentek. Szállást fogadtak és pár
napig együtt laktak. Ilyenkor be-
járták az egész várost és nézeget-
tek ide-oda. Egy alkalommal egy
parkon mentek keresztül és látták,
hogy ott egy sereg fiu van. Volt
köztük egy nyurga gyerek, aki igen
hencegő hangon beszélt a többiek-
kel. Sorba kihívta őket birkózásra
és valamennyit a földhöz teremtette.
Kalandos Palkó elnézte a birkó-
zásukat. Ezt észrevette a hencegő
is és odaszólt Palkónak:

— No, mit bámulsz rám olyan
kiváncsian? Tán azt akarod, hogy
téged is a földhöz csapjalak?

Palkó erre a kérdésre nem vá-
laszolt semmit, hanem szó nélkül
levetette a kabátját, odaállott a
nyurga fiu elé és birkózni kezdett
vele. Érezte, hogy igen erős fiuval
van dolga, azonban kóborlásai köz-
ben maga Palkó is igen megerősö-
dött és azért nem hagyta magát.
Vagy nyolc percnyi birkózás után
Palkó a nyurga fiut úgy a före te-
remtette, hogy csak úgy nyekkent.
Aztán megtörölte izzadó homlokát
és önkéntelenül is magyarul szó-
lalt meg:

— No, ennek alaposan elláttam a
baját!

Ahogy ezt a többi fiuk, akik a
birkózást feszült figyelemmel néz-
ték, meghallották, egyszerre lelke-
sedéssel fogták körül Palkót és
magyarul vígan éljeneztek. Mikor
helyreállott a csend, egyikük meg-
szólt:

— Nagyon örülünk, hogy ezt a
Jamest éppen egy magyar fiu tani-
totta móresre, mert ez állandóan
kinozta és gyötörte a saint-louisi
magyar fiukat. Vagyunk itt jó sokan
magyar fiuk, mert a szüleink ki-
vándorlók. James mindig belénk-
kötött és ez könnyen ment neki,
mert erősebb nálunk.

Körülnéztek, azonban James már
nem volt ott. Időközben összeszedte
magát, föltápáskodott és elődalgott.

A magyar fiuk nagyon megörül-
tek Palkónak és kérték, hogy lá-
togassa meg őket. Meg is adták
neki a cimeiket.

Sam Hawkens és Palkó még há-
rom napig voltak együtt, akkor ki-
jelentette Sam Hawkens:

— Kedves Palkó pajtás, én most
elmegek másfelé. Elválnék, de
mindenkor szívesen fogok rád gon-
dolni, ha nem tévedek. Igyekezz
szépen hazajutni szüleidhez, akik
nagyon meg fognak örülni, ha nem
tévedek.

Mikor elkövetkezett a válasz ideje,
Sam Hawkens még a lelkére kötötte
Palkónak:

— Aztán, ha hazatérsz, ne hogy
könyvet írjal rólam, mint Old
Shatterhand, mert megharag-
szom, ha nem tévedek.

Palkó ezután nagyon egyedül
érezte magát, mikor már Sam Haw-
kens nem volt ott és ezért el-
határozta, hogy meglátogatja a
saint-louisi magyar fiukat.

A két csikó

Gyü. te fakó! Gyü, te szürke
Gyü, két lábam, fussatok!
Milyen derék két csikó ez,
Egyik sem kér abrakot.

Ez a fúrge két csikócska
Elvisz engem messzire
Elvisz engem az utcára,
El a falu szélire.

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés
TIMISOARA
186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

Ládácskában van a gyűrű

— Játék jó gyermekek részére. —

Gyerekek, tudom hogy szeret-
nétek, ha már ismét nyár lenne,
hogy a parkban, az udvaron és a
kertben játszhattatok. Erre bizony
egy kicsit még várni kell. De azért
ne szomorkodjatok, van sok olyan
játék is, melyet a lakásban is lehet
játszani. Egy ilyen játékra akarlak
most tanítani benneteket.

Ha többen vagytok egy szobában,
akkor úgy kell ezt a játékot ját-
szani, hogy egyik gyermek kimegy
a másik szobába. A többi bent
marad. Valamelyeknek csak lesz
tán gyűrűje, amit a játékra kölcsön
ad. Akkor valamennyien kinyitjátok
jobb kezeteiket, a gyűrűt pedig egyik
gyermek kapja a tenyerére. Aztán
valamennyien jól összecukjátok a
markotokat. Ez az összeszorított
marok a ládácska. Mikor ez meg-
van, akkor behívjátok azt a gyer-
meket, aki a másik szobában van
és mindnyájan énekelve mond-
játok:

— Ládácskában van a gyűrű!
Ládácskában van a gyűrű!

Az illetőnek aztán a feladata,
hogy kitalálja, kinél van a gyűrű.
Akiről azt hiszi, hogy nála van,
odamegy hozzá és kinyitja a mar-
kát. Ha eltalálta, akkor az megy ki
a szobából, akinél a gyűrű volt, a
megtaláló pedig beáll a sorba a
helyére. De ha nem találja el, to-
vább keres. Ha háromszor egymás-
után nem találta el, akkor újból ki
kell neki mennie a szomszéd szo-
bába, de egy lábun ugrálva. Amikor
kint van, a gyűrűt másnak a mar-
kába teszik bele.

Rejtvények.

1. Rejtett közmondás.

Valaki Nemes Eldolgozik Azur
Nekem Kis Egyébként

Ezekben a szavakban egy ismert
közmondás szavai vannak elrejtve.
Hámozzátok ki őket.

2. Betűrejtvény.

AI szülött

3. Mi ez?

Van egy szárnyas, izletes húsu házi-
állat. Ha elhagyom első és utolsó be-
tűjét, egy fával dolgozó iparos nevét
kapom.

A megfejtéseket péntek estig
kell behozni, vagy beküldeni.

Rejtvénymegfejtés:

- .....
- .....
- .....

Megfejtette.....

Lakik.....

Hirdesen
a
Déli Hírlapban

a legolcsóbb
és feltétlenül
eredményes

SIMON

MERKLER

DEPOSIT-DE-LEMNE-FATELEP

COLONIA FATELEP
TEL: 12-53 TEL.

TIMISOARA BIROU
TEL: 12-56 TEL.

STRADA GARII

STRADA
FR-GOLDU

Meghívó.

A „Temesvári Ipari Hitelszövetkezet“ f. é. március hó 14-én d. e. 10¹/₂ órakor a temesvári iparosok székházában, Belváros Str. Eugen de Savoya (Jenőherceg u.) 20 szám, tartja meg **rendes évi közgyűlését**

melyre a T. C. üzletrész tulajdonosok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat :

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kinevezése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1925-iki üzletéről.
3. A mérleg előterjesztése és javaslatlétel a tiszta nyereség felosztása tárgyában.
4. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
5. Alapszabályváltoztatás.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása 3 évre.
7. Esetleges indítványok.

Alapszabályaink értelmében a mérleg az intézet helyiségében ki van téve.

Timișoara, 1926 február 24-én.

Az igazgatóság.

Ha szép akar lenni, használjon **Kulka-féle Lillomtej-krémot, Lillom-szappant, Lillompudert, 3 színben.** Kapható kizárólag **Kulka Emil** városi gyógyszeráránál, a **Fekete Sas** ház, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Kerékpárok

Eredeti

Waffenrad, Neumann Germania stb. nagy választékban, jutányos árak. Javítások pontosan készülnek **Stamm E. ut. RESCH FERENC** Temesvár-Belváros, Mercy-u. 4. 213

A Giordai-uton egy 2 szobakonyha és üzlethelyiségből álló ház, mellette 357 □ öl kert

azonnal kiadó

vagy eladó. Közlebbi információ: II., Nagytöltés-utca 2. **Bild József** kereskedőnél

Legszébben és legjobban fest és tisztít a

Boiangeria Bănățană

Bulevardul Carol I. No 63 (Hunyadi-ut). Ruhát, selymet, gyapjút, gyapjufonalat, tagálszalmát, tollat stb. **Minta utáni festést legpontosabban eszközölünk.** Express- és gyázmunkák 6 óra alatt készülnek. Teljes tisztelettel **Boiangeria Bănățană, Comsa și Granatir** 248

Megjelent

a **Mocianu-féle**

legújabb, román-magyar szövegű és 1926 június 1-ig érvényes országos

vasuti menetrend

Praktikus összeállítás, megbízható adatok, összes vonatok és állomások, román-magyar és magyar-román névsor, térkép, szállodai cím- és árjegyzék. :: :: Ára 40 lei.

Kapható mindenütt!

Viszonteladónak szokásos rabbat.

Kiadó: „HERMES“ HIRDETÉSI VÁLLALAT Cluj, Piața Unirei 28.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűre 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Álláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasságot legelőnyösebben közvetít. Minden megbízás eredményéért garanciát. Cégjelzéstelen levelezés. „Amor“ Timisoara, I. Gen. Praporgescu 7.

Csapágyakat, közlőműveket fali- és függőgyámokat, kapcsolókat legelőnyösebben szállít **Friedrich Testvérek** gépgyára Timisoara

Használt léglagymotort megvételre keresek **Eltás György** gépészmérnök Timisoara Str. Radulescu 6.

Gyermekruha varrást és fehérnemű javítás jutányosan vállalok, Erzsébetváros, Korona utca 3, jobbra. Ugyanott házikoszt kapható és két szerényebb ember részére butorozott szoba teljes ellátással kiadó.

A Belváros központjában kisebb üzlet vagy világos udvari helyiséget keresek könyvtörtészet részére. Potenz, Józsefváros, Arany János-utca 8.

Nősülne középkorú, jobb, állami tisztviselő. Csakis foglalkozással bíró hölgyek leveleit kéri „Fortuna“ jellegre a kiadóba.

Csak délelőtti könnyű foglalkozással szívesen kerestem tehetek szert férfiak és asszonyok. Jelentkezhetni a Déli Hírlap kiadóhivatalában délelőtt 10-12 óra között.

Jó házikoszt kapható, Józsefváros, Bem-utca 36 kávéházban és kifőzdésben.

Főgépész vállal malom- és szivógázmotor felszerelést vagy kezelést. **Weber János** Erzsébetváros, Hattyu-utca 12.

Házak, lakások, szobák portajánlása, parkettizálás, fényesítés, fűrészek, parkányok, egerek kiirtása, fertőtlenítés „Russin“-métel (III., Püspök-ut 5.) által.

Keresek kocsmát vagy vendéglőt bérbe vagy elszámolásra. Nagyobb ovadékkal rendelkezem. Címeket „Ovadék“ jellegre a kiadóba kérek.

Gyermekkoscsik nagy választékban és kárpitos árak állandó raktáron. **Kanizsai, III. Hunyadi-ut 16.** (Dr. Bickl-féle ház.)

Meghívó a Kereskedelmi Bank Részvénytársaság, Lugoj XV. évi rendes közgyűlésére

mely 1926. évi március hó 16-án, délután 4 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni.

N A P I R E N D :

1. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1925 üzletéről.
3. Határozathozatal a mérleg és tisztajövedelem, valamint a felmentvény megadása iránt.
4. Az igazgatóság megválasztása 3 évre.

5. A felügyelőbizottság tagjainak választása 1 évre.
6. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása az 1926. évre.
7. Jelentéstétel a részvénytőke felemelése tárgyában.
8. Alapszabálymódosítás.

Lugos, 1926. január hó 23-án.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen minden részvényes minden részvény után egy szavazattal bír. Azon részvény, melynek alapján a szavazati jog gyakorolható, legkésőbb a közgyűlés előtt 3 nappal még le nem járt részvényekkel együtt az intézet pénztáránál, Temesvárott a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T.-nál, Karánsebesen a Karánsebesi Első Takarékpénztár R.-T.-nál, Orsován és Oravitán a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. fiókjainál, valamint Bucureștiben a Marmorosch, Blank & Co. banknál letéteményezendő. Személyesen meg nem jelent részvényes magát csak szavazatképes részvényes által képviseltesse, ki az igazgatóság által megszabott alakban szerkesztett írásbeli meghatalmazással tartozik meghatalmazott minőségét igazolni. Kiskorúak vagy gyámság alatt levő egyének, testületek, társaságok vagy közintézetek törvényes képviselői szavazatképesek, habár személyesen nem is részvényesek.

Vagyon

Mérlegszámla 1925 december 31

Teher

Pénztárállomány :			Részvénytőke :		
Készpénz	1290814.02		10.000 drb részvény egész évi szelvénnel	1000000.—	
Idegen pénznemek	32055.06		15.000 drb részvény félelvi szelvénnel	1500000.—	2500000
Bankkövetelések	495258.60	1818127 68	Tartalékalap	550000.—	
Bankkövetelések idegen pénznemekben		2399233 60	Kétes követelések tartalékalapja (adótvörvény 32 §-a alapján)	350000.—	900000
Váltótárca		6000900 39	Betétek takarékönyvecskékre és folyószámlában		12740526 22
Saját értékpapírok		1367075 75	Betétek idegen pénznemekben		2399233 60
Folyószámlaadások		10624291 37	Hitelezők		1592348 62
Intézeti ház és földbirtok		180000 —	Visszleszámított váltók a Banca Națională a Românieinél		598996 39
Berendezés		1000 —	Fel nem vett osztalék		5511 —
			Átmeneti tételek		520923 08
			Nyilvántartási tételek, kifizetési megbízások, beszédvények stb.		544000 40
			Nyereség :		
			Át hozat 1924. évről	9883.02	
			1925 évi nyereség	579206.46	589089 48
		22390628 79	*) Az íbel hozzájárulással a tartalékok 1 millió leire emelkednek.		22390628 79

Tartozik

Veszteség- és nyereségszámla 1925 december 31

Követel

Fizetések, uti- és üzletiköltségek, nyomtatványok, posta-, telefon- és sürgönyköltségek	608829 80		Nyereségáthozat 1924 évről	9883 02	
Adók és illetékek	106937 80		Különbéle kamattjövödelmek	986533.78	
Tartalékolás kétes követelésekre (az adótvörvény 32. §-a értelmében)	350000 —		Jutalékok és különféle nyereségek	658440.28	1644974 06
Nyereség :					
Át hozat 1924 évről	9883.02				
1925 évi nyereség	579206.46	589089 48			
		1654857 08			1654857 08

Szidon s. k. ügyvezető igazgató.

Lugoj, 1925 december 31.

Az igazgatóság :

- Szana s. k. elnök. Boros s. k. alelnök. Dr. Brück s. k. I. Conciatu s. k. Dr. Petre Corneanu s. k. Mocsonyi Antal s. k.
 Patyánszky s. k. Dr. Prosteian s. k. Dr. Raducanu s. k. Schiller s. k. Sera s. k. Winkler-Losch s. k.

A felügyelőbizottság :

- Rotsching s. k. elnök, könyvszakértő. Dancs s. k. Hammer s. k. Dr. med. Szörényi s. k.

„Helleon“ könyvnyomda nyomása, Timișoara.

Felelős kiadó: **VÁRNAY ELEMÉR** dr.